

Z NAŠICH REVUÍ.

„Důstojnické Listy“ (týdeník Svazu čs. důstojnictva), ročník III., číslo 19. U příležitosti příjezdu maršála Focha do Prahy věnovaly „Důstojnické Listy“ zvláštní číslo tomuto velikému vojévůdci Dohody. Toto číslo, vypravené s velikou pečlivostí, přináší několik významných článků. Zmiňujeme se o nich stručně. Št. kpt., gen. št. Frant. Vejmelka věnuje svou stať životu a činnosti maršála Focha až do světové války a nástinu jeho válečné teorie, kterou uložil ve svých vojenských dílech. Major gen. št. dr. Ant. Basl líčí ve své studii činnost maršála Focha ve světové válce, nejprve jako velitele armádního sboru, později jako velitele armády, jako náčelníka hlavního štábu francouzské armády a předsedy Výkonného výboru nejvyšší válečné rady a posléze jako hlavního velitele spojeneckých armád. Plukovník gen. št. V. Klecanda líčí Focha jako člověka, vojáka i jako nejvyššího velitele spojeneckých vojsk a jeho velkolepý manévru v roce 1918. Foch staral se nejdříve o likvidování trojúhelníkových výstupků, kterých Němci dobyli svými částečnými útoky, různými co do času i co do místa. Takto zlikvidoval Foch březnový útok Němců na Amiens, dubnový německý útok na Callais a květnový na Chateau Thierry. Mnoho se mluvilo o úderném vojsku Ludendorffově. Tato speciální vojska měla jistě značné taktické výhody pro Němce, kteří dosahovali velikých taktických úspěchů. Ale měla i své velké nevýhody. Rozdělením německé armády na část údernou a obrannou se stalo, že po dlouhotrvající válce a po velikých ztrátách scházelo v obranných jednotkách odborné mužstvo, že nebyly obranné jednotky, z nichž byli nejlepší vojáci vybráni pro útočné skupiny, schopny útoku. Byla to jedna z příčin, proč Ludendorff vedl svůj útok vždy jen na úzké frontě. A proto zůstala spojenecká vojska jednoduší, poněvadž Foch vzepřel se projektu vytvoření úderných vojsk v armádě francouzské a anglické. Této okolnosti Foch využil. Po likvidaci trojúhelníkových německých výstupků přešel do ofensivy na celé frontě, všude útočil, vedl ránu za ranou proti německé frontě, stlačuje Němce na jejich komunikační linie. Známa zásada operování na strategický cíl — komunikace nepříteli — uplatnila se ve Fochově manévru zajímavým způsobem. Foch nesnažil se především frontu protřhnouti, nýbrž, ujasňuje si charakter soudobé války i materialistické názory Němců, zatlačoval je koncentri-

cky na jejich komunikace a zadusil vy-nucenými německými evakuačními transporty pravidelnou zásobovací práci v německém zápolí. Němci měli v zápolí celé své vojenské fronty, vypouklé k Arrasu, St. Quentinu a Verdunu, pouze 4 rokádní železnice, a to: Cambrais-Vousiers, Lille-Sedan, Ipres-Mety a Namur-Luxemburg. Když z celé německé vypouklé fronty koncentricky počaly se sjížděti evakuační transporty a presekávaly tyto komunikace, je pochopitelné, že došlo v německém zápolí ke krizi. Tato krise stáčila, aby Němci žádali o příměří. Foch připravoval též protřzení německé fronty v Lotrinsku ve směru na Mety. Tímto nástupem byl by odrízl německou armádu od Rýna. Ale k tomu nedošlo. Němci, nemajíce záloh, žádali o příměří. Foch věděl, že válka není sobě účelem, nýbrž že má vnutiti nepříteli podmínky míru. Němci prosili o mír a Foch vzdal se svého velkolepého manévru.

„Studovati Focha nebude jistě věc snadná. Foch zná mnoho, poněvadž se mnoho učil a mnoho četl. Ale nejen to. Všem, o čem pracoval, co přijal od jiných, dal svou vlastní pečť a tak vlastně stvořil slavnou a silnou doktrinu. To není fráse. Kdo bude chtít studovat Focha, bude musit nezbytně sáhnouti po jeho dílech, v nichž uložil své názory a soudy, své zásady a nauky. Jsou to dvě velké práce (Des Principes de la Guerre a Conduite de la Guerre) a dva menší spisky (La Bataille de Laon [mars 1814] a Eloge de Napoléon).“ Tato slova napsal kpt. R. Wolf ve svém článku „K literatuře o Fochovi“. Příští historik bude také musiti kriticky probádati všechno, co již o Fochovi bylo napsáno. A aby našim vojenským odborníkům byla tato práce ulehčena, sebral kpt. Wolf všechna, pokud to bylo možno, samostatná díla o velikém maršálkovi, zároveň s jejich stručnou charakteristikou. Vedle těchto článků uveřejnily „Důstojnické Listy“ několik vzpomínkových črt, vztahujících se k Fochovi. Fochovo číslo „Důstojnických Listů“ sestaveno jest velice pečlivě a podává názorný obraz o životě a díle tohoto největšího současného vojévůdce. Tn.

Moře. Orgán Námořní společnosti čsl. a Svazu čsl. námořníků a plavců. Roč. II. 1923.

Čís. 1.: Ing. J. Vaněček pojednává o „Překocení brasilského parníku „Avaré“, když opouštěl dok v Hamburku 16. června 1922; zahynulo

při tom 26 mužů brasilské posádky a 13 německých dělníků. Nestěti bylo zaviněno tím, že nebyly zcela naplněny vodní komory dvojitého dna lodi. Připojená vyobrazení vystihují velmi dobře úmorné práce, aby byla loď zdvižena. „O vlně a jejím významu“ podává informativní článek dr. K. Sichrovský. První díl stati docenta dra D. Panýrka „Úrazy na lodích“ je zajímavou statistickou úvahou. xy.

Zprávy o letectví. Vojenský vzduchoplatecký studijní ústav v Praze vydává od počátku tohoto roku sborník, obsahující různé zprávy o letectví. Lednový sešit přináší velmi instruktivní články o vývoji letectví v Belgii, studii o obraně proti letadlům ve Francii, pak zprávu o zkouškách bombardovacích, jež podniknuty byly americkými letadly a jejichž cílem byly vyřadit německé válečné lodi. Následují předpisy o letu vodních letadel nad vodami i na vodách ve Švýcarsku a pojednává se o torpedových letadlech. Referátem o VIII. mezinárodní výstavě letecké v Paříži a o některých významnějších událostech v čs. letectví končí se prvý sešit nové velmi zdařilé periodické publikace, která by mohla časem býti vynikajícím vojenským leteckým časopisem. Vojenský vzduchoplatecký studijní ústav v Praze zavděčí se svými publikacemi naší armádě.

Sešit 2., únor 1923, obsahuje podrobné podmínky „**Národní soutěže rychlostní o cenu p. presidenta republiky**“, vyznačuje úkoly naší „**Vzduchoplatecké školy**“ v Chebu, již organizoval v r. 1920 major francouzské armády Jean Personne a kterou řídí kpt. Stanovský; „**Návrh na získání leteckého dorostu**“ podává p. F. Instone, který byl uveřej-

něn v časopise „Times“. Další články líčí letecký salon v Paříži a leteckou výstavu v Mnichově. Velké množství drobnějších zpráv z celého světa o letectví doplňuje obsah zajímavé naší domácí revue. Zvláštní zmínky zasluhuje podrobný přehled úředně uznaných světových rekordů do 31. prosince 1922 a zprávy o leteckém ruchu v Německu.

3. sešit Vyslanec Osuský uveřejňuje článek: Omezující předpisy pro německou obchodní aviatiku a ich odraz na udržování vzdušnej dopravy na mezinárodních linkách spojeneckých od 1. ledna 1923; navrhuje tu na různé články Versaillské smlouvy, kterými byla Německu povolena jen obchodní aviatika, a upozorňuje na pokusy Němců vyhnouti se těmto ustanovením. — Plk. Fiala: Letecký výcvik ve Francii. — Inž. Trnka uveřejňuje „Zprávu o vzdušné dopravě francouzsko-rumunské vzduchoplatecké společnosti v Praze za rok 1922“. To jsou trati: 1. Štrasburk-Praha-Vařšava (od 15. 2. 1922), 2. Praha-Videň-Budapešť (od 1. V. 1922) a 3. trať čis. 2 prodloužená přes Bukarešť do Cařihradu (od 1. X. 1922). V r. 1922 bylo letů 1191 (v roce 1921: 651), platících cestujících 672 (608), poštovních zásilek domácích 521 kg (275.2 kg), zásilek transitních 2846 kg (793.4 kg), novín 6018 kg (11657 kg), různého zboží 50.075 kg (18.394 kg); uletělo se celkem 628.900 km za 4194 hodin. Nouzových přistání pro poruchu stroje bylo 64 (jedno přistání na 9827 km; v r. 1921: na 10.890 km), nouzových přistání pro nepříznivé počasí 450 (jedno na 1400 km). — Kromě toho obsahuje sešit podrobnou organizaci Vojenského vzduchoplateckého studijního ústavu v Praze. Různé zprávy poskytují mnoho zajímavých podrobností. —xy—

Z CIZÍCH REVUÍ.

a) Revues francouzské.

Revue militaire générale.

Březen 1923.

Lt. col. de Thomasson: **Le projet de loi sur l'organisation générale de l'armée.** Návrh zákona o všeobecné organizaci armády.

Cpt. René Andriot: **Nos Maréchaux de France.** Přednáška pronesená při zahájení retrospektivní výstavy francouzských maršálů dne 30. června 1922.

Pierre Bruneau: **Le rôle du haut commandement au point de vue**

économique de 1914 à 1921. (Pokračování.) Hospodářské ofensivy vrchního německého velitelství. Perioda Falkenhaynova. Válka ponorková. Jednota politická a hospodářská. Dobytí Ukrajiny. Hospodářská ofensiva poválečná na frontě západní. Perioda Hindenburgova-Ludendorffova. (Pokračování.)

Cm d t. A. G.: **L'Avant-Garde du Rhin.** Předvoj na Rýně. Autor studuje možnosti Německa pro případ, kdyby Francie obsadila vojskem Porýní (dnešní situace) a možnosti Francie a všeobecný ráz boje, jež by bylo dlužno

podniknouti na počátku operací. Předpoklad o možnostech německých. Francouzský manévř. Materiál bojový, materiál zásobovací.

Duben 1923.

Lt.-col. Theodoroff: **La rupture du front de Dobropolie.** Průlom bulharské fronty u Dobropole v září 1918. — Přehled událostí v září 1918. Odvolání armád německých a rakouských. Mravní stav vojska. Stav hmotný. Velitelství. Průlom. Organizace a rozčlenění sil. (Pokračování.)

Malo: **Comme quoi Remigenos Gabu, prince des Mirhattes, s'instruisit les arts de la guerre.** Jak se Remigenos Gabu, kníže Mirhattů, učil uměním vojenským.

Pierre Bruneau: **Le rôle du Haut commandement au point de vue économique de 1914 à 1921.** (Pokračování.) Úloha vrchního velitelství s hlediska hospodářského za války. Ofensíva na frontě východní. Hospodářská úloha defenzivní vrchního francouzského velitelství. Fronta západní. Industrialisace práce. (Pokračování.)

Cpt. B. H. Riddel Hart: **Étude critique du Règlement provisoire de manoeuvres d'Infanterie 1920.** Kritická studie cvičebního řádu pěchoty z roku 1920.

Cpt. Kuntz: **Stratégie et opérations alliées dans le Nord.** (Pokračování.) Strategie a operace spojenců na severní francouzské frontě r. 1914. — Armáda páta. Armáda anglická.

La Revue d'Infanterie.

Duben 1923.

Col. Lemoine: **Études sur le combat d'infanterie.** Studie o boji pěchoty. Pěchota, jezdectvo a letectvo na počátku dotyku s nepřítelem. Zdvojení dotyku v boji moderním. Dotyk s nepřítelem v posici. Dotyk s nepřítelem postupujícím.

Lt.-col. Gemeau: **Les Tanks dans l'armée britannique.** Tanky v armádě anglické. Jejich minulost, přítomnost a budoucnost. Bitva na Sommě. Anglická ofensíva dne 15. září 1916. Bitva u Cambrai dne 20. listopadu 1917. Bitva u Amiensu dne 8. srpna 1918. Dnešní stav.

Lt.-col. Abadie: **Cooperation de l'infanterie et de l'artillerie d'appui direct dans le combat offensif.** Součinnost pěchoty s dělostřelectvem přímé podpory v boji ofensivním. (Pokračování.) Označení cílů. Spojení a donášení zpráv. Jejich zlepšení.

Le Règlement d'Infanterie Italien de 1922. Italské předpisy pro pěchotu z r. 1922. Taktický výcvik jednotek. Hlídka v boji. Užití palby a střelba taktická.

Lt.-col. Chenouard: **Opérations exécutées par le 319e régiment d'infanterie dans la région de Vaudy.** Operace 319. pěšího pluku v krajině u Vaudy od 18. do 30. října 1918. Překročení Aisny. Útok na výšiny pravého břehu.

Cmdt. Caisez: **Tir du fusil-mitrailleur en marchant.** Střelba z kulometné pušky za pochodu. Střelba podle předpisu. Tvárnost boje. Možnost střelby za pochodu. Kterak se provede.

Aplikační práce taktická.

Lt.-col. Lebaud: **Základy vojenské psychologie.**

Col. Rouet: **La conduite des opérations militaires au Maroc.** (Pokračování.) Taktika pochodová, ubytovací a bojová.

Revue de Cavalerie.

Březen-duben 1923.

...: **Un exercice de cadres de grandes unités de cavalerie au camp de Mailly.** Cvičení velkých jezddeckých jednotek na cvičišti v Mailly. Situace všeobecná. Situace zvláštní dne 6. září večer, dne 8. září večer. Události dne 10. září.

Gen. Détrouat: **Réflexions sur les championnats du cheval d'armes.** Myšlenky o závodění vojenských koní.

Lt.-col. Langlois: **Cheval et chenille.** Jezdectvo a rychlé tanky.

Cmdt. Bourdonnaye: **Étude rétrospective sur l'armement et le combat à pied de la cavalerie.** Retrospektivní studie o výzbroji a pěším boji jezdectva.

Cpt. Parrit: **Emploi des partisans au Maroc.** Užití nájezdníků v Marokku. Psychologie nájezdníka, jeho výzbroj a způsob bojový. Organizace skupin nájezdných. Velitelství, podpora, úloha.

Cmdt. Latour-Dejeau: **Le 1er corps de cavalerie au cours de l'offensive allemande de mai 1918.** První jezddecký sbor za německé ofensívy v květnu 1918. První období bitvy. Německý útok dne 28. května, zasáhnutí jezddeckého sboru. Útoky německé dne 29. a 30. května.

Lt.-col. Kleeberg: **Quelques opérations de cavalerie sur le front oriental.** Několik jezddeckých operací na frontě východní. Operace německého jezdectva u Molodečna v září 1915. Nájezd první jezddecké divise polské u Kozjatyňa 25—27. dubna 1920. (Pokračování.)

Revue d'Artillerie.

Duben 1923.

Cmdt. Graux: **Impressions d'Allemagne. La Thuringe: son histoire et ses légendes.** Dojmy z Německa. Durynsko, jeho dějiny a jeho legendy. Zeměpis Durynska. Eisenach a Wartburg. Du-

rynská landkrabata. Legenda o Tannhauserovi. Luther. (Pokračování.)

De Bois Saint-Lys: **Quelques méthodes de relèvement.** Několik method měření. Měření theodolitem. (Mathem. studie.)

Col. Verguin: **L'artillerie divisionnaire dans l'offensive.** Divisní dělostřelectvo v ofenzivě. (Pokračování.) Užití dělostřelectva moderní divise v předehře ofensivního boje. Pochodový plán divise. Počátek a vykonání pochodu. Příprava k dotyku. Zahájení boje. (Pokračování.)

Cpt. Maisons: **Camions automobiles à gazogènes.** Lehké automobily s plynovými motory.

Cpt. Durette: **L'École d'artillerie de campagne de Fort Sill (États Unis) pendant la guerre.** Škola polního dělostřelectva v pevnosti Sill (ve Spoj. Státech) za války. Organizace školy. Organizace střelnice. Všeobecná organizace výcviku. Škola r. 1923.

Les Hélicoptères. Helikoptéry: Perryova, Cookerova a Hewittova, Petroczyova-Karmanova, Berlinerova, Bothezatova, Oehmichenova, Pescarova.

Revue du Génie militaire.

Březen 1923.

Bonnet: **Les ponts militaires autrichiens pour voie ferrée system „Roth-Wagner“.** Rakouské železniční vojenské mosty soustavy Rothovy-Wagnerovy. Popis materiálu a jeho charakteristické vlastnosti. Kritická zkouška charakteristických vlastností mostů soustavy Rothovy-Wagnerovy. Vlastnosti všeobecné. Mohutnost. Kostra mostů. Závěr.

Barré: **Étude sur l'établissement des chambres de mine.** (Pokračování.) Výstavba velkých a nadprůměrných šachet.

Revue Militaire Française.

Duben 1923.

Général Huguenot: **Un coup de main historique exécuté par la 132e D. I. le 14. juillet 1918.** Historicky památné přepadení, jež provedla 132. pěší divise dne 14. července 1918. (S jedním náčtem.)

Lt.-col. M. Fournier: **La Russie au début de 1923.** Rusko na počátku roku 1923. (Dokončení.) Zemědělství. Průmysl. Dopravnictví. Finance. Obchod.

Cmdt. Maurin: **Rôle et emploi de l'artillerie sur voie ferrée.** (Dokončení.) Ofensivní operace německé. Defensivní operace francouzské. Závěr.

Lt.-col. Revol: **Études sur le Haut commandement en Crimée (1854—55).** (Dokončení.) Pélissier a ostatní velitelé

spojeneckých armád. Vojsko a štáby. Závěr.

Cmdt. Paquet: **Le 2e Bureau en campagne.** Druhá kancelář v poli. Týká se druhé kanceláře šesté armády v bitvě na Sommě r. 1916. Příprava. Situace nepřátelská. Úmysly protivníkovy. Jeho ostraha. Jeho obrana. Zesilování jeho opevnění. Ústup jeho dělostřelectva. Příchod jeho posil. (Pokračování.) Se třemi náčty.

Lt.-col. Pagezy: **En marge du Salon de l'Aéronautique.** Poznámky o Salonu vzduchoplaveckém. Váha na jednu koňskou sílu. Zatížení na jeden čtvereční metr. Vztah mezi koeficientem škodlivého odporu a užitečným povrchem. Profil křídel. Faktory užitečného zatížení. Jednoplášňky. Vliv dimensí. Materiál užívaný ke konstrukci. (Pokračování.)

Les Archives de la Grande Guerre.

Č. 40.

Cpt. Kuntz: **La politique des effectifs dans l'armée française de 1914 à 1918.** Politika početních stavů v armádě francouzské za války.

Wilhelm, ex-Kronprinz de l'empire allemand. Autograf předmluvy paměti korunního prince německého s francouzským překladem L. Augého.

Général Palat: **Souvenirs de guerre (1914—1916).** Válečné vzpomínky. (Pokračování.) Pod Paříží za bitvy na Marně. Z Bordeaux do Clermont-Ferraud a La Valbonne.

Stéphane Dombrowski: **Les Empires centraux et la lutte pour le recrutement des Polonais pendant l'occupation.** (Pokračování.) Odpověď na dvě otázky. Vysílení početních stavů za války. Úloha polských záloh, kdyby jich bývalo bylo použito k zesílení armád ústředních mocností. Polské zálohy a jejich důležitost za války. Problém poskytnouti centrálním mocnostem prameny lidského materiálu v Polsku. Konference v Lublině dne 11. a 12. srpna 1916. Program aktivistů. Politická situace. Otázka doplňování a situace vojenská. Události politické a vojenské za doby úpadku záloh v centrálních mocnostech.

Revue militaire suisse.

Duben 1923.

Col. Lecomte: **La stratégie de Ludendorff.** (Dokončení.) Autor bere v ochranu Ludendorffa proti Delbrückovi a soudí, že se Ludendorff mýlil v červenci r. 1918 jako se mýlil Napoleon roku 1812, když táhl na Moskvu; proto však nepřestává býti velkým vojévoucem.

Col. Turrettini: **Liaison entre infanterie et artillerie.** Spojení mezi pěchotou a dělostřelectvem. Uloha spojovacího důstojníka dělostřeleckého. Společný pracovní plán. Pozorovatelé dělostřelectvi. Smluvená znamení. Druhy střelby. Hlutnost palby. Rozkazy velitele pěšího pluku. Spotřeba střeliva. Umístění velitelských hlídek.

Mjr. de Vallière: **Emigration et défense nationale.** Emigrace a národní obrana. Situace ve Švýcarsku se jeví tak, že obyvatelstvo domácí ustupuje cizincům. Jestliže koeficient vzrůstu cizinců se udrží, znamená to, že za 70 let budou mít cizinci ve Švýcarsku většinu.

Col. Grossalin: **Considérations sur l'artillerie de montagne.** Úvahy o horském dělostřelectvu.

Bulletin belge des Sciences Militaires.

Duben 1923.

Les opérations de l'armée belge pendant la campagne de 1914—1918. (Pokračování.) Den 3. října v podúseku první divise. Operace brigád první linie.

Col. Fastrez: **Les conditions stratégiques et tactiques d'une guerre sont déterminées par l'époque.** Strategické a taktické podmínky války jsou určovány dobou. (Pokračování.) Nové podmínky budoucí války. Několik nástrojů budoucí války.

Mjr. Petian: **Nous faut-il une cavalerie?** Jest nám zapotřebí jezdeckva. Přednáška pronesená 5. pluku kopiniků.

Col. Dekempeneer: **Les chars legers de combat.** Lehké vozy bojové.

Mjr. Derousseaux: **Les détachements de liaison d'artillerie pendant la marche d'approche.** Spojovací oddily dělostřelecké za pochodu přibližovacího.

Col. Grade: **A propos d'un cas particulier de l'observation bilatérale avec indices.** Zvláštní případ dvoustranného pozorování při zastřelování dělem.

Covaerts: **La Biométrie. Ses applications aux sciences militaires.** (Pokračování.) Význam dědičnosti. Jak zlepšiti výkonnost vojenskou? Vojenské doplňování.

Cpt. Sillevaerts: **La question du pétrole et la berginisation de la houille.** (Pokračování.) Výroba petroleje. Složení surového petroleje. Zdroje petrolejové. Výroba světová.

L'Aéronautique.

Březen 1923.

Un „Ministère de l'Air intégral en Italie. Dekretem ze dne 24. ledna 1923 byl v Itálii zřízen „Vrchní komisariát

letecký“, jakési ministerstvo letectví, jímž hodlá Mussolini vyvésti vojenskou aviatiku ze stavu úplného rozkladu a naproste nemohoucnosti.

Le record du monde de vitesse rentre en France. Nový světový rekord rychlostní na jeden kilometr získává opět Francie. Dosáhl ho Sadi-Lecointe na jednoplošniku Nieuport-Delage, s motorem Hispano-Suiza o 350-400 HP průměrnou rychlostí 375 km za hodinu, t. j. asi 105 metrů za vteřinu.

L. Constantin: **Le vol sans moteur par vents horizontaux de vitesse variable.** Let bezmotorový za větru horizontálního různé rychlosti. Matematická studie.

Cpt. Volmerange: **Le règlement du prochain Concours de parachutes.** Pravidla budoucích závodů s padáky.

Maurice Roy: **Les hypothèses et les formules de la théorie linéaire des surfaces portantes.** Předpoklady a formule lineární theorie nosných ploch.

Revue du service de l'Intendance militaire.

Prosinec 1922.

Sigmann: **Le Ravitaillement en viande pendant la guerre.** Zásobování masem za války. (Dokončení.) Skladiště a jatky s chladírnami za války. Skladiště chladičů. Jatky s chladírnami. Závěr.

Fabre: **La Réquisition des laines de France et de l'Afrique du Nord pendant la guerre 1914—1918.** Rekvisice vlny ve Francii a severní Africe za války. Vlna francouzská. Orgány spolupracující při rekvisicích. Komisionáři. Příprava k rekvisicím. Přijímání vlny. Vybírání. Kontrola cirkulace. Vlna severoafrická. Alžírsko. Tunisko. Maroko.

Violle: **Jurisprudence du conseil d'État.** Rozhodnutí státní rady z 12. listopadu 1920. Ztráty a krádeže; odpovědnost velitele administrativní jednotky.

Inauguration du monument élevé à la mémoire de l'Intendant général Thoumazon. Odhalení pomníku na paměť generála intendanta Thoumazon v La Ferté-Alais dne 19. listopadu 1922 maršálem Franchet d'Esperey.

La Revue Maritime.

Duben 1923.

F. Marguet: **Le périple de Baudin en Australia.** Baudinova plavba kolem Austrálie roku 1800.

R. de Boysson: **La protection contre les explosions sous-marines.** Ochrana proti torpedům a minám. Ochrana přímá a nepřímá. Závěr.

H. Pelle Desforges: **La marine et le Congrès des pétroles.** Námořnictví a petrolejový kongres. Terminologie. Příprava petroleje z rostlinných a živočišných tuků.

André Moufflet: **Du style administratif.** O slohu administrativním.

André Coguiet: **Les opérations du 19 août 1916 dans la Mer du Nord.** Operace dne 19. srpna 1916 v moři Severním. (Pokračování.) Lehké síly anglické. Noční plavba. Návrat. Operace řidičských balonů. Operace ponorek. Strategické závěry Němců.

Revue de Paris.

1. února 1923.

Pierrefeu: **La bataille imprévue.** Tato nepředvídaná bitva strhla se na Aisně v polovině září 1914 a rozšířila se až k moři. Autor studuje koncepci obou hlavních stran, francouzského a německého po bitvě na Marne. Hlavní stan francouzský se domníval, že nepřítel jest poražen a že na Aisně se zastavil jen, aby uvedl pořádek do svých řad, kdežto německý hlavní stan se při-

pravoval svěsti novou bitvu, v níž by odčinil stůj co stůj porážku na Marne. Neměl však odvahy, stavěl na celé frontě obranné posice a pokoušel se znovu obchvatiti levé francouzské křídlo. To však také prováděli Francouzové, chtějice obchvatiti právě křídlo německé. Autor se diví, že oba hlavní stany neměly jiné myšlenky. Pokládá za nemožné manévrovati s tak ohromnými massami, jež jsou stíženy strategickou paralyzou. Domnívá se, že velitelé těchto armád jsou hypnotisováni touto massou, ztrácejí se zřetele skutečné principy válečné, žárlivě hledí, aby síly jejich byly stále sjednoceny, a pak se na sebe vrhají čelem proti čelu, jako kdysi za času lineární taktiky. Rozdělití armádu na několik sborů a rozestaviti na frontě poměrně mnohem větší, než předpisuje bitevní řád, byl pokrok válečného umění na konci XVIII. století. To propůjčovalo operacím Napoleonovým až dosud neznámé pružnosti. Napoleon ve svých manévrech vyvinul nesrovnatelnou virtuositu. A tajemství této pružnosti bylo podle autora zapomenuto. (Podle Rev. Mil. Fr. č. 22. z r. 1923.) Wf

b) Revues italské.

Rivista italiana militare.

Ročník I. (1922.)

Čís. 3. březen.

Pluk. Ettore Bastico: **La guerra nella realtà di ieri e nelle probabilità di domani.** Světová válka, největší a nejpůsobnější, jakou dějiny znají, liší se v mnohém od bývalých. Málo kdy mohl býti proveden překvapující a rozhodný manévř; strategické plány vyžadují dlouhých příprav následkem použití mass a není je možno utajiti; na základě ne dosti rozhodné převahy pak není možno jednotlivých vítězství plně využití. Také na poli taktickém není možno docílití rozhodných vítězství, přes to, že překvapení různými bojovými prostředky jsou možná; výsledky války stává se součtem výsledků episod, jež namnoze unikají vrchnímu velitelství, a jichž výsledek je odvislý od pohotovosti velitelů podřízených a pomocných sil. Nejdůležitějším faktorem strategickým je výkonnost transportů.

Pro budoucnost je třeba ozbrojiti celý národ (Nazione armata) a zorganizovati jeho síly fyzické, morální, intelektuální, hospodářské i průmyslové.

Gen. L. Segato: **Il disegno di guerra del generale Cadorna.** Cadornova taktika podle knihy pluk. Gatti: *omini e folle di guerra.* Výklad, proč

Cadorna útočil na Soči a některé operace.

Pluk. Art. Vacca Maggiolini: **Situace v Tripolisu.** Politické a vojenské problémy.

Podpluk. Marengio: **Criteri d'impiego d'artiglieria.** Úvahy o použití dělostřelectva, výchově dělostřelců; novým podmínkám zkrácené doby služební a pohyblivosti nejlepe vyhovuje dělostřelectvo lehké, těžké dělostřelectvo jest omeziti.

Gen. Gorski: **Dopisy z Rumunska.** Organizace vojska, vliv materiálu válečného na početní stavy, vliv materiálu na dotace a rozpočet.

Vojenská zřízení cizí. Nynější vojsko jihoslovanské.

Čís. 4. duben.

Pluk. E. Boccaccia: **La storia maestra della vita!** Historie učitelkou života. Myšlenky velkých mužů.

Furio Ferrigni: **Verso un altro orientamento...** Mluví se stále o „Nazione armata“ (ozbrojený národ); znamená to malé permanentní vojsko a povolávání všech občanů na krátkou dobu do zbraně. Ve skutečnosti znamená to zmilitarisování národního života v míru, přizpůsobení civilních řádů vojenským, což je absurdní. Vypočítány jsou důsledky.

Gener. A. Gandolfo: **In difesa del mio progetto.** Na obranu mého ná-

vrhu. Vojsko a ozbrojený národ. Diskuse.

Lod. poručík L. Biancheri: **Questioni marittime.** Dnešní námořnictvo na konferenci washingtonské.

Různé: Emigrace zaoceánská.

Cizí vojenská zařízení.

Vojsko rakouské.

Francouzské jezdectvo.

Čís. 5. (květen).

Podpluk. F. Roluti: **La tattica della fanteria ed i suoi critici** (1870—1918).

Po vymyšlení tolika zbraní a boj. prostředků je nyní taktika těžší, nežli bývala. Válka měla také vliv nemalý na sociální poměry národů a na vojenská zařízení, která na základě též důvodů politických rychleji pokračují nežli vývoj zbraní a tím se problém stává složitějším. Povelů ubývá (na bojišti je těžko velet). Rychlý vývoj vojenských zařízení ztěžuje řádnou výzbroj a výchovu vojáků. Srovnává se dále taktika po roce 1870 a 1918.

Podpluk. Marangio: **Criteri d'impiego dell' artiglieria** (komunikace a spojovací služba). Problém rychlého transportu dělostřelectva je kromě řešení tažné síly řádná síť dobrých silnic. Obrací pozornost okresu na udržování strategických silnic, jež v míru stojí sice miliony, ale ve válce miliony. Vyzdvihuje důležitost služby spojovací.

Pluk. R. Bianchi d'Espinoza: **Il sistema punitivo nell' esercito.** Trestní řád vojenský. Úvaha o přísluš. předpisu.

Pluk. P. Gilberti: **La bussola.** Směr, kterým se má brát organizace vojska a vojenská organizace země.

Plukov. Baffigi: **Rumunsko.** Stručný historický přehled.

Kapit. F. Lo-Bello: **Questioni coloniali.** Pobratimství Senussů.

Čís. 6. (červen).

Gener. Alberto Cavaciocchi: **L'ideale e la realtà nella questione della pace perpetua e del disarmo internazionale.** Autor probírá se stanoviska filosofického a politického na základě stávajících poměrů otázku věčného míru a mezinárodního ozbrojení.

Gen. Filareti: **Il culto dell' incompetenza e l'esercito.** Rovnost má místo potud, pokud neodporuje zákonu přirozenému. Avšak kulturní a spiro-rituelní vyspělost předpokládá výběr k určité kompetenci, výběr (selekcce) pak znamená aristokracii. Demokracie, absolutní rovnost, znamená nekompetentnost pro určitý speciální obor (úřad naučí úřadovat). Itálie je jedinou zemí opravdu demokratickou, proto na venek slabou.

F. Ferrigni: **La ferma.** (Služební doba.) Služební doba kratší 18 měsíců nezaručí dobrý výcvik. Vojsko je mimo to třeba zbaviti hlídek a pod. věcí, nemajících s vlastním bojovým posláním nic společného.

Pluk. E. Boccaccia: **Pedagogia e tattica.** Jsou taktická cvičení mírová a taktika bitevní, příprava pedagogická a schopnost. Válka sama nemůže dáti taktických schopností; mnozí z těch kteří válku prodělali, učí se nyní ve škole válku vésti. Taktika je umění, jež se nedá naučiti, nýbrž musí se vycítiti a vycvičiti. Je možno získati schopnosti technické, nikoli psychologické. Složky umění toho jsou často jen domněle.

E. Corradini: **Dopo il congresso nazionalista.** Účel nacionalistického hnutí.

Podpluk. G. Guidetti: **Note sul istruzione premilitare.** Úvahy vychovatelské s ohledem na příští vojenskou službu.

Kap. E. Messina: **Considerazioni sulla divisa attuale degli Ufficiali.** Mluví proti sevséobecnění nepřekných polních stejnokrojů.

Zprávy o vojenství v cizině.

Svýcarsko. Rusko.

Poměr vojska k počtu obyvatelstva v evropských státech.

Červenec 1922.

Pluk. E. Bastico: **La psicologia delle folle in armi.** Ve světové válce se ukázalo, že válka rozšiřuje se daleko za bitevní pole a stává se zápasem národů, nikoli vojsk; vojsko pak samo je ozbrojeným davem. Uvedeny jsou příklady, kdy vojsko, jako takové nebylo poraženo, avšak národ neviděl výhledu v dalším boji a vojsko pak podlehl; mezi vojskem a národem je mnoho pásek, jež je pojí. Studium válečné psychologie musí tudíž předcházeti studium davu vůbec; psychologii davu pak autor probírá a aplikuje ji na válečnictvo. Nejdůležitějšími faktory jsou tu jednak disciplína, jednak strach; difference sociální mizí v rámci citění národního.

Podpluk. gen. št. Dr. U. Spigo: **La politica militare dell' Italia e gli interessi nazionali.** Po válce vznikla hesla a tendence pro všeobecné odzbrojení. To je ovšem idealistické a neodpovídá skutečnosti. Uvedeny jsou v srovnávacích tabulkách národnostní poměry jednotlivých států, jich armády a výdaje na armádu.

Ppluk. Marangio: **Criteri d'impiego dell' artiglieria.** Dělostřelec je bojovník, ne technik; musí tudíž rozuměti potřebám pěchoty a docílit co nejúžšího spojení. Z potřeb pěchoty vznikly doprovodné prostředky, tanky

a malá děla. Nejpotentnější a nejužívanější zbraní je houfnice 15 cm, event. 10 cm; bylo by dobře je učiniti co nejpohyblivějšími, by mohly následovati pěchotu. Z důvodů ekonomických není dobře lpěti na tanku a malých dělech.

Gen. Alb. Cavaciocchi: **L'ideale e la realtà nella questione della pace perpetua.** Pokračování. Srovnávají se stávající poměry se zásadami Wilsonovými. Končí se s Faustem: Ideál byl snem, skutečnost však trpka.

Pluk. G. Cardona: **La propaganda antisovversiva nell'esercito.** Člověk a jeho charakter jsou výsledkem výchovy. Výchova je důležitým faktorem pro vojáka, jehož se chtějí zmocniti všechny proudy. Je třeba v první řadě řádné výchovy důstojníků.

Něco o Cirenaice (kap. F. Lo Bello). Popis zeměpisný.

Srpen 1922.

Major C. Rivolta: **Per i bersaglieri.** Odůvodnění a účel existence bersaglierů.

Pluk. E. Bastico: **La psicologia delle folle in armi.** Pokračování detailních vývodů.

Pluk. G. Bongiorno Tasca: **La missione dell'ufficiale e l'educazione nazionale militare.** Thema staré, ale časové. Po válce nastalo ochladnutí vůči vojsku. Aby důstojník vzbudil

díl účtu, musí býti dobrým člověkem, občanem, vlastencem, vzdělaným. Více pásků na čepici nestačí.

Pluk. M. Caracciolo: **L'artiglieria nel combattimento.** Použití dělostřelectva jakožto válečné umění je ve stadiu vývoje. Základní požadavky uskutečnily se teprve ve válce, před tím se o nich jen mluvilo. Jsou to těsné spojení s akcí pěchoty, manévr palbou a užití mas k překvapení.

Pluk. E. Boccaccia: **Pedagogia e tattica:** Obojí je umění, výsledek závisí na talentu. Prohloubené znalosti ovšem zvyšují pravděpodobnost lepšího využití talentu a tudíž vítězství. Je k tomu třeba absolutní snahy zvítěziti, cvičení s protivníkem a dobrých zbraní. Nesmí se zapomínati osobnosti nepřitele, na což se normálně nehledí.

Podpluk. F. Roluti: **La tattica della fanteria ed i suoi critici.** (1870—1918.) Po roce 1918. Aby vojsko bojovalo energicky, musí býti plně v rukou vůdců. Pěchota musí vládnouti dostatečnou palbou. Bitevní jednotka je prapor, musí býti tedy vyzbrojen potřebnými zbraněmi. Následuje tabulka sestavení praporů v různých evropských armádách.

Gen. L. Cicconetti: **Projetk důstojnických domů.**

Mrš.

c) *Revues maďarské.*

Magyar katonai közlöny.

(XI. ročník, 1923, leden, únor, 1—2 sešit.)

Obsah: 1. József királyi herceg előadása. (Přednáška arciknížete Josefa.) Dne 4. XII. 1922 konal arcikníže Josef v důstojnickém kasinu v Pešti přednášku: „Několik listů z mého válečného deníku.“ V kapitolech Šabac, Grabovci, Příčinovič, Bugarina Mala, Mišnyevágása, Kelcse, Karinthijské bojiště, Doberdo (2. bitva na Soči) — Konstanjevica, Doberdo (6. bitva na Soči) — Temnica, Kras (9. bitva na Soči) — Kobila Glava, vzpomíná vřelými slovy hrdinských činů maďarského vojska. Přednáška jest ceněna vysoko a doporučována vojenským historikům. Rukopis věnován jest válečnému archivu Pešti I., Bécsikaputér 4., III., kde jest přístupný badatelům.

2. Szelestey László: **A katonai Mária Terézia-rend.** (Vojenský řád Marie Terezie.) (Pokračování.) Kapitoly: Hrdinové světové války (polní podmaršálek baron Lukachich Géza, životopisná data, s fotografií). Boje o uhájení vysočiny Jagodnja (19.—22. XII. 1914. Srážka u Brajkovici (25.—26. XI. 1914). Se 2 náčrtů.

3. Pluk. Nagy Sándor: **Egy gyaloghadosztály anyagi berendezése magas hegyországban.** (Materiální zaopatření pěchoty v horách.) Řešeno na vyvoleném příkladě z války. Úvahy: terén, pochod, zásobování, střelivo, stravování, zdravotní služba atd. S číselnými výkazy.

4. Pluk. Szinay Béla: **A kézi granát** (ruční granát). Sleduje vývoj ručního granátu od prvopočátků až po nejnovější dobu. Se 2 nákresy.

5. Báti Berkó István: **Görgei visszavonulása a bányavárosokra 1849. januárjában.** (Görgeiův ústup v lednu roku 1849). Historické pojednání podle Görgeiova spisu „Mein Leben und Wirken in Ungarn in den Jahren 1848 und 1849“, a podle „Der Winterfeldzug 1848 bis 1849 in Ungarn“. S číselnými výkazy a 1 náčrtem.

6. Knebel Aladár: **Falkenhayn hadvezetése 1914—1916.** (Falkenhaynova strategie roku 1914—1916.)

7. **Katonai ünnepek** (vojenské slavnosti).

Olysió Gabányi János: **Rarancez-Toporontz.**

8. **Könyvismertetés** (bibliografie).

Gabányi-Dr. B. Kelemen: „**Příspěvky k szegedskému převratu a k dějinám szegedské vlády**“ (Recense.)
Kpt. Waldemar Pfeifer: „**Entwurf eines Exerzierreglements für die Infanterie**“ (Výtah.)

Hoen-Pohl: „**Der österreichisch-ungarische Krieg**“ (Rezbor.)
Bodolay: **Kronprinz Wilhelm: „Erinnerungen“**. (Recense.)
9. Szemle. (Revue.)

Kop.

d) *Revue nemecké.*

Marine-Rundschau.

Monatsschrift f. Seewesen. Redakce: Nachrichtenstelle des Reichwehrministeriums. Berlin. 28. ročník, 1923. 8° Mittler et Sohn.

Sešit 1.: Adm. Ingewohl: „**Die Flottenführung im ersten Kriegshalb-jahr und das Seekriegswerk**“ (Recense.) Autor byl na počátku světové války vrchním velitelem válečného německého loďstva. Po boji na Doggerské mělčině v lednu 1915, který způsobil německému loďstvu citelné ztráty, byl odvolán. Německý námořní archiv uveřejňuje postupně dějiny námořní války německo-anglické, kde vytýká autorovi, že nedovedl se přizpůsobit daným poměrům, že řídil se až příliš „operačním plánem pro námořní německé loďstvo“, že setrval v pasivitě a tím zmeškal příležitosti, vhodně využít příznivých situací. Autorovo hájení líčí onen urputný boj, který se odehrával v zákulisí mezi různými činiteli, kteří určovali působnost německé námořní moci, a podává pohledy, kterými se při svých operacích řídil.

Mjr. Geyer: **Die deutsche Feldzugseröffnung zu Lande im Westen im Jahre 1914 und die Kanalküste**. Operativní studie, která vytýká německému vrchnímu armádnímu velitelství polo-
vičatost, zjevnou v tom, že nevynasna-
žilo se, co možno neirychleji zmocnit
se francouzského pobřeží u Doverské
úžiny.

Marinebaurat Laudahn: **Neuere Bestrebungen im Schiffsmaschinenbau**.

Sešit 2., Viceadm. Rösing: „**Militärische Seetransporte im Weltkrieg**“ (Recense.) Obsáhla studie, pojednávající pro-
zatím o nástupu anglické armády
v Britsku, o způsobu její dopravy na
francouzskou půdu a o etapních za-
řizcích v Doverské úžině.

Viceadm. Mantey: **Zum Aufsat: „Die Flottenführung im ersten Kriegshalb-jahr und das Seekriegswerk“** a další článek korv. kap. Altvater: „**Die Flottenführung im ersten Kriegshalb-jahr und die junge Generation**“ (Recense.) Adm. Mantey, ředitel námořního archivu, obhajuje zde nestran-
ně vyličení námořní války německo-
anglické, jak je podáno v úřední publi-
kaci, proti vývodům admirála Inge-
wohla (Viz referát o 1. sešitě.). Kap. Altvater vytýká tehdejšímu vrchnímu

veliteli německého námořního loďstva, že svou váhavostí, nerozhodným jednáním a úzkostlivou péčí o to, aby císa-
řem Vilémem stanovený operační plán
byl za každých podmínek dodržován,
odňal důstojnictvu nadšení pro boj a
způsobil mravní pokles u loďstva.

Sprotte: **Die Organisation der ersten deutschen Reichsmarine**. Historická studie.

Gadow: **Die Flottenflugschiffsfrage**: pojednává o novém problému, aby
stanovily velícího admirála v bitvě
nebylo na lodi bojující, nýbrž neozbro-
jené.

Militär-Wochenblatt.

Ročník 107, č. 29.

Gen. Lt. v. Cramon: **Die Fran-
zosen im Ruhrbezirk und Deutschland**.
Článek vyznívá v poslední větě takto:
„Pro nás (t. j. Německo) nezbývá nic
jiného v budoucnosti, než odmítnouti
s chladnokrevností každý francouzský
požadavek s kategoričným „ne“; bu-
deme-li však donuceni do krajnosti,
vybojujeme si svoje „místo na slunci“
se starou germánskou silou.“ — Mjr.
Kretschmann: **Die französischen
Eisenbahnen zu Kriegsbeginn**, krátký
historický přehled výkonu francouz-
ských železnic počínaje mobilisací až
po bitvu na Marne. Pojednává též
o transportech anglického vojska na
francouzské půdě. — Hptm. Pfeif-
fer: **Zur Infanteriegeschützfrage** pole-
mizuje se studií téhož názvu, uveřej-
něnou v 28. čísle. — Gen. Lt. Klotz:
Wie es gemacht wird, navazuje na
článek uveřejněný v čas. „La France
militaire“ (29. 11. 1922), kde recenze
neznámý autor článek Hartmutha
Merleckera z 3. čísla roč. 1922 „Schwei-
zerische Vierteljahresschrift für Kriegs-
wissenschaft“, který pojednává o vývoji
německého válečného loďstva za po-
sledních tří let. — v. Altvater refe-
ruje o publikaci mjr. Haussera:
Das schwere Maschinengewehr (Seine
schießtechnische und taktische Ver-
wendung auf Grund der Erfahrungen
des Weltkrieges. Berlin 1923. Mittler et
Sohn.).

Allgemeine schweizerische Militär- zeitung.

Organ der schweizerischen Offi-
ziersgesellschaft und des schweizeri-

schen Verwaltungsoffiziersvereines. Basel. Ročník 1923 (69), seš. 1.—3. (Ve výstahu.)

(Seš. 1., 2. a 3.) Der schweizerische Bundesrat über Gegenwart und Zukunft unseres Wehrwesens; úřední zpráva „Bundesratu“ ze dne 4. XII. 1922 na „Bundesversammlung“ o úsporách pro armádu.

(Seš. 2.) Hptm. Germann: Über die Schießausbildung in den Infanterierekrutenschulen: metodika výcviku ve strelbě nováčků.

(Seš. 3.—5.) Obst. Frey: Die Bedeutung der Schweiz im Weltkrieg, gewürdigt von den Alliierten und den Mittelmächten.

(Seš. 4.) Obst. Brack: Über Friedensmobil- und Demobilmachungen.

(Seš. 5.) Mjr. Huber: Die Bestimmung der topografischen Schießelemente nach Commandant Benoist.

(Seš. 6.) Ein französisches Urteil über die schweizerische Armee, rozebírá staf cap. de Bellaing: „Douze jours à l'armée suisse“ (Revue militaire générale, 12. roč (1923), 1. číslo.).

(Seš. 7.) Mjr. Bandi: Einige Artilleriefragen pojednává o některých zjevech dělostřelecké palby.

(Seš. 8.) Militärviatik; osnova švýcarské letecké školy a výsledky zkoušek frekventantů. —xy—

LITERÁRNÍ PŘEHLED.

Literatura česká.

Skála J. K.: Výroční zpráva Zemského úřadu pro péči o válečné poškození v Čechách za rok 1922.* Praha-Karlín, 1923. 4°. Str. 54. Cena neudána.

Zdá se, že jsme na přelomu nazírání veřejnosti na význam a účelnost všeobecné péče o příslušníky státní sociálně slabé; humanita a spravedlnost mají opět svůj čistý zvuk poctivé práce, která se koná z přesvědčení pro dobro bližního a pro dobro všeobecné. To je zásluhou Zemského úřadu pro péči o válečné poškození. Výsledek jeho práce je za minulý rok 1922 značně větší. Množství zaopatřených invalidů potěšitelně vzrostlo a tím vzrostla i mravní úroveň veškeré práce. Program ústavu zabezpečuje mu zdar i v budoucnosti; stěžejním oddílem tohoto programu jest sociální péče o zachování a obrození těch, jež zeslabila válka. Význam práce ústavu není podporovati a dávatí almužnu, nýbrž jediné usnadňovati návrat k životu a k práci. Národohospodářskou důležitost tohoto úsilí dokazuje několik desítek tisíců zachráněných občanů, kteří našli pevné kořeny samostatného života.

Ze zajímavých statistických dat uvádíme:

Koncem roku 1922 bylo uznaných invalidů s různými procenty neschopnosti 120.102. Invalidů, potřebujících různých orthopedických pomůcek (prothés a pod.) bylo 19.312. Válečných

slepců bylo 337 (gážístů 15, mužstva 322.) —xy—

Jos. Tvrdý: „Světový názor moderního Čecha“. Docent filosofie na Masarykově universitě v stručné formě vystihuje různé stránky českého světového názoru založeného na Masarykově filosofii; východiskem je mu hluboce pojatý nacionalismus, čímž přednáška odpovídá obecné potřebě doby. Vydal ji „Moravský Legionář“ (Brno, Dominikánská 9.) jako 1. svazek sbírky „Přednášky“. — Za Kč 2.50.

Jos. Kudela: „Šest let boje za svobodu“. — „Moravský Legionář“ vydal jako 2. svazek sbírky „Přednášek“ stručný a jasný výklad o vývoji československého revolučního hnutí na Rusi. Přednáška byla proslavena v bratislavském a brněnském cyklu „Československá revoluce“ a setkala se s velkým ohlasem. Je to první stručný a úplný přehled našeho odboje v Rusku. Za Kč 3.—.

Kalendář českoslov. četnictva na rok 1923 (nakladatel J. Gusek v Kroměříži, cena 24 Kč) vydán byl se svolením ministerstva vnitra podplukovníkem Františkem Herkým, prvním pobočníkem generálního velitele četnictva. Publikace, jejíž čistý výtěžek plyne dobročinnému účelu čes. četnictva, věnována jest péče svěřovaná jak po stránce vnitřní, tak i co se týče vnější úpravy. Objednávky přijímá pobočnická kancelář generálního velitele četnictva v Praze I., Dušní ulice 47 (budova uni-fikačního ministerstva).

*) Viz VR, č. 4 (1923.) Na str. 130.